

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

מונרכיות ורפובליקות בעולם הערבי: פוליטיקה פנימית וסדר אזורי -
56142

תאריך עדכון אחרון 03-09-2022

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: מדע המדינה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר וא"ל אבו-עקסה

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: wabu@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: יום רביעי, 12:10-13:10

מורי הקורס:
ד"ר ואא'ל אבו-עקסה

תאור כללי של הקורס:

הקורס יעסוק בסוגיות יסוד הנובעות מלידתו של הרעיון הפוליטי במרחב הערבי ויתמקד בהשלכות של התפתחות רעיון זה על הארגון המדינתי והחברתי. הדיון בקורס יתנהל בשתי רמות מקבילות, רמה תיאורטית ורמה היסטורית. באמצעות שתי גישות אלה נתייחס בחלק הראשון של הקורס לתיאוריות ולמושגי יסוד שמילאו תפקיד מרכזי בחשיבה על פוליטיקה בעת המודרנית. לשם כך, נעסוק באידיאולוגיות המרכזיות ובמסורות שהתהוו והפכו תשתית נורמטיבית למוסדות ולחוקות של המדינות שקמו במאה העשרים. בחלק השני של הקורס נתמקד בפוליטיקה בת הזמן, מהתקופה שלאחר מלחמת העולם השנייה ועד ימינו. באמצעות ההתמקדות בשני המושגים "רפובליקה" ו"מונרכיה" ננסה להבין את החוזים החברתיים, את הנורמות ואת קשרי הגומלין בין כלכלה ופוליטיקה כפי שהם התפתחו במדינות ערב. המטרה של הקורס היא לחשוף את התלמידים לכלים תיאורטיים והיסטוריים שבאמצעותם הם יוכלו להבין ולנתח את הפוליטיקה המודרנית של העולם הערבי.

מטרות הקורס:

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

התלמידים יהיו מסוגלים להבין ולנתח אירועים מרכזיים בהיסטוריה הפוליטית של העולם הערבי.

דרישות נוכחות (%) :

שיטת ההוראה בקורס:

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

נושאים נבחרים:

תיאוריות פוליטיות באסלאם

משטר, מוסדות ורפורמות באימפריה העות'מאנית במהלך המאה התשע-עשרה

לאומיות ומדינות לאום

אסלאם פוליטי

ליברליזם

הליגה הערבית

רפובליקניזם ומהפכנות

מדינות המפרץ: משטר, מוסדות וכלכלה פוליטית

מהפכות האביב הערבי

חומר חובה לקריאה:
selected bibliography:

- Anjum, Ovamir. *Politics, Law, and Community in Islamic Thought: The Taymiyyan Moment* (Cambridge: Cambridge University Press, 2014). 37-48.
שמיט, קרל. "המושג של הפוליטי", בתוך: מיכאל קרן (עורך), תולדות המחשבה המדינית: מקראה, כרך ב, (האוניברסיטה הפתוחה, 2001). 184-193.
- Leonhard, Jörn. "The Longue Durée of Empire: Toward a Comparative Semantics of a Key Concept in Modern European History." *Contributions to the History of Concepts* 8, no. 1 (2013): 1-25.
- Lombardi, Clark B. *State Law as Islamic Law in Modern Egypt: The Incorporation of the Shari'a into Egyptian Constitutional Law*. Leiden: Brill, 2006. 47-58.
- Di-Capua, Yoav. "Nahda: The Arab Project of Enlightenment." In *The Cambridge Companion to Modern Arab Culture*, edited by Dwight F. Reynolds, 54-74. Cambridge University Press, 2015.
- Owen, Roger. *State, Power and Politics in the Making of the Modern Middle East*. London: Routledge, 2006. 5-22
- Vincent, Andrew. "Nationalism." In *The Oxford Handbook of Political Ideologies*, edited by Michael Freeden, Lyman Sargent, and Marc Stears, 452-73. Oxford: Oxford University Press, 2013.
- Suleiman, Yasir. *The Arabic Language and National Identity: A Study in Ideology*. Washington, D.C: Georgetown University Press, 2003. 16-37, 23-33, 79-96.
- Browsers, Michaelle. "Islamic Political Ideologies." In *The Oxford Handbook of Political Ideologies*, edited by Michael Freeden, Lyman Sargent, and Marc Stears, 627-43. Oxford: Oxford University Press, 2013.
- Lauzière, Henri. "The Construction of Salafiyya: Reconsidering Salafism from the Perspective of Conceptual History." *International Journal of Middle East Studies* 42, no. 3 (2010): 369-389.
- March, Andrew F. "Political Islam: Theory." *Annual Review of Political Science* 18 (2015): 103-23.
- Botman, Selma. "The Liberal Age, 1923-1952." In *The Cambridge History of Egypt*, edited by Carl F. Petry, 2:285-307. Cambridge: Cambridge University Press, 1998.
- Gershoni, Israel. "Egyptian Liberalism in an Age of 'Crisis of Orientation': Al-Risala's Reaction to Fascism and Nazism, 1933-39." *International Journal of Middle East Studies* 31, no. 4 (November 1999): 551-76.
- Wien, Peter. "Who is 'liberal' in 1930s Iraq?" In *Nationalism and Liberal Thought in the Arab East: Ideology and Practice*, 31-47. London: Routledge, 2010.
- Sela, Avraham. *The Decline of the Arab-Israeli Conflict: Middle East Politics and the Quest for Regional Order*. Albany: State University of New York Press, 1998.
- Haddad, Yvonne. "Islamists and the 'Problem of Israel': The 1967 Awakening." *Middle East Journal*, no. 2 (1992): 266-285.
- Kassab, Elizabeth Suzanne. *Contemporary Arab Thought: Cultural Critique in Comparative Perspective*. New York: Columbia University Press, 2010. 65-91.
- Di-Capua, Yoav. "Arab Existentialism: An Invisible Chapter in the Intellectual History of Decolonization." *The American Historical Review* 117, no. 4 (October 1, 2012): 1061-91

-
- Billingsley, Anthony. *Political Succession in the Arab World: Constitutions, Family Loyalties and Islam*. London and New York: Routledge, 2010.
- Dawisha, Adeed. *Arab Nationalism in the Twentieth Century: From Triumph to Despair*. Princeton, N.J.: Princeton University Press, 2003. 252-281.
- Beblawi, Hazem. "The Rentier State in the Arab World." In *The Arab State*, edited by Giacomo Luciani, 85-98. London: Routledge, 1990.
- Wehrey, Frederic M. *Sectarian Politics in the Gulf: From the Iraq War to the Arab Uprisings*. New York: Columbia University Press, 2014. 1-38.
- Soler, Eduard, Lecha Zaccara, and Luciano Zaccara. "Saudi Arabia: Family, Religion, Army and Oil." In *Political Regimes in the Arab World: Society and the Exercise of Power*, edited by Ferran Izquierdo, 155-82. London and New York: Routledge, 2012.
- Haugolle, Rikke Hostrup, and Francesco Cavatora. "Islamism in Tunisia before and after the Arab Spring." In *Popular Protest in the New Middle East: Islamism and Post Islamist Politics*, edited by Are Knudsen and Basem Ezbi. I.B.Tauris, 2014.
- Heydarian, Richard Javad. *How Capitalism Failed the Arab World: The Economic Roots and Precarious Future of the Middle East*. London and New York: Zed Books, 2014. 128-150.
- Sassoon, Joseph. *Anatomy of Authoritarianism in the Arab Republics*. Cambridge: Cambridge University Press, 2016. 221-251.
- Sela, Avraham. "Conclusion: The Arab Revolts in Comparative Historical Perspective." In *Popular Contention, Regime, and Transition: Arab Revolts in Comparative Global Perspective*, edited by Eitan Y. Alimi, Avraham Sela, and Mario Sznajder, 277-307. Oxford: Oxford University Press, 2016.
- Taylor, W. *Military Responses to the Arab Uprisings and the Future of Civil-Military Relations in the Middle East: Analysis from Egypt, Tunisia, Libya, and Syria*. UK: Palgrave Macmillan, 2014. Chap. 4, 6.

חומר לקריאה נוספת:

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 80 %
 הרצאה 0 %
 השתתפות 10 %
 הגשת עבודה 0 %
 הגשת תרגילים 0 %
 הגשת דו"חות 0 %
 פרויקט מחקר 0 %
 בחנים 0 %
 אחר 10 %

ביקורת ספר

מידע נוסף / הערות: